

اهترافات

دوست و دشمن!

هر يك از دانشمندان و بزرگان علم و ادب و فلسفه و حكمت ، كه بقرآن كريم نزديك شده و با اين آيت بزرگ خداوند و معجزه جاويد پيغمبر اسلام آشنائي يافتند ، و خواستند از اين سرچشمه حيات جرعه‌اي نوشيده و يا از جهره حقايق آن پرده‌اي بردارند و با اصطلاح ؛ در مقام تفسير آن برآيند ، بي اختيار در برابر عظمت قدر و بلندي پايه آن زانو زده ؛ و پيش از آنكه در باره سوره يا آيه‌اي از آن سخني گفته و جمله‌اي بنويسند ، زبان بمدح و ستايش آن گشوده و فصلي در پيرامون جلالت و رفعت آن سروده‌اند .

مانيز پيروي از اين بزرگان نموده و قبل از آنكه در مبحث قرآني اين نشريه ، سوره‌اي را عنوان نموده يا آيه‌اي را موضوع بحث قرار دهيم ، در اين شماره ، جمله‌اي چند از مقالات بسياري كه در اين باره گفته و نوشته‌اند ، از گفتار دانشمندان بزرگ خاصه و عامه ، اسلامي و غير اسلامي انتخاب نموده و مورد مطالعه خوانندگان ارجمند قرار مي‌دهيم :

اعتراف بعجز!

در مقدمه تفسير : البيان (۱) ، در باب فضل قرآن شرحي نوشته شده

(۱) اين تفسير ؛ تاليف علامه معاصر ، استاد محقق ، حضرت آية الله آقاي حاج سيد ابوالقاسم خوئي مدظله العالی يكي از مراجع عاليقدر شيعه در نجف اشرف ميباشد كه جلد اول آن مشتمل بر مقدمه مفصله نافع‌اي و تفسير سوره مباركه حمد ، در سال ۱۳۷۷ هـ در نجف بچاپ رسیده و متأسفانه ساير مجلدات آن چاپ نشده و مورد استفاده واقع نشده است .

که ترجمه قسمتی از آن باتلخیص ، این است :

و بهتر این است که انسان در باره فضیلت قرآن سخنی نگفته و در پیشگاه این درایستاده و در برابر بلندی و بزرگی آن کوچکی نماید ، و بسا میشود که اعتراف بنا توانی بهتر از این باشد که در این باره سخنی بگوید (و از عهده آن بر نیاید) .

گوینده ، چه بگوید ؟ ، و نویسنده چه بنویسد ؟ ، و سخنور چگونه دم بزند ؟ در باره عظمت قرآن و بلندی مقام و ارجمندی حقایق آن ، با اینکه هر اندازه مقام فضل و کمال آدمی بالا باشد ، باز موجودی است ممکن و محدود ، کوچک و ناچیز (که ادراک و گفتار او هم محدود و ناچیز است) ولی قرآن ، کلام خداوند بزرگ و نامحدود و واجب الوجود است که شناختن حقیقت آن ممکن نیست .
كلام الملوک ملوک الکلام

در حدیث است از پیغمبر اکرم (س) که فرموده : « بر تری کلام خدا بر سخنان دیگر چون بر تری خداوند است بر آفریدگان خود » (۱)
 پس است در بزرگی قدر و ارجمندی قرآن کریم ، که کلام خداوند و معجزه پایدار پیغمبر اسلام میباشد ، و آیات و دستورات آن مشعل هدایت بشر در تمام شئون زندگی مادی و معنوی ، در تمام اعصار و ادوار بوده و رسیدن به هدف اعلی انسانیت و نیکی بختی بزرگ دنیا و آخرت آنرا بر عهده گرفته است . ان هذا القرآن یهدی للتی هی اقوم (۲) . کتاب انزلناه الیک لتخرج الناس من الظلمات الی النور باذن ربهم الی صراط العزیز الحمید (۳) هذا بیان للناس وهدی وموعظة للمتقین (۴) .

پس چه بهتر که آدمی در این درگاه قدم نگذاشته و بیان فضیلت قرآن را بهمانند ها و همسنگهای آن (خاندان عصمت و طهارت . ع) واگذارد که خود در فضل و مقام ، با آن برابر بوده و در نورانیت و هدایت مردمان با آن شرکت دارند .

(۱) بحار الانوار ج ۱۹ و صحیح ترمذی

(۲) سوره اسراء - آیه ۹

(۳) ابراهیم - ۱

(۴) آل عمران - ۱۳۲

چنانچه پیغمبر اکرم (ص) فرماید : انى تارك فيكم الثقلين ، كتاب الله و
عترتى اهل بيتى وانهما لن يفترقا حتى يردا على الحوض (۱) .
کلام امير المؤمنين على عليه السلام :

حارث همدانی گوید : جمعی را در مسجد دیدم که درباره احادیث و حوادثی
بحث نموده و هر يك روی رأی و هوای خود سخنی میگوید ؛ جریان را بعلى
(ع) گفتم .

فرمود : آیا چنین کردند ؟ گفتم : آری .

گفت : از پیغمبر خدا شنیدم که فرمود : بزودی فتنه‌هایی پیش میآید ؛

از او پرسیدم : راه خلاصی از آنها چیست ؟

فرمود : کتاب خدا ، کتاب خدا است که در آن خبر گذشته و آینده شما
است ، حکومت کفنده‌ای است که حق و باطل را از هم جدا نموده و بیهوده در
آن راه ندارد .

کتابی است که هر گردنکش و ستمگری آنرا وا گذارد خداوند او را
درهم شکند ، و هر که از غیر آن راهنمایی جوید ، گمراه شود . او است دستاویز
محکم و پند حکمت آمیز و راه راست .

او است که هواهای مردمان آنرا دگرگون نسازد ، و بر سر زبانها با شتاب
جاری نشود (۲) . دانشمندان از آن سیر نمی‌شوند ، از بسیاری تلاوت و بزبان
جاری شدن کهنه نمی‌شود ، و حقیقت‌های آن پایان نمی‌یابد .

آن ، کتابی است که جنیان ، چون آنرا شنیدند ، خود داری ننموده و
گفتند : اناسمنا قرآنا عجباً یهدى الی الرشده (۳) .

هر گوینده که با قرآن سخن گوید راست گفته ، و هر داوری که با دستور آن
داوری کند ، بحق حکم نموده است . هر که فرامین آنرا بکار بندد پاداش نیک
یابد ، و هر که بقرآن دعوت نماید بسوی راه راست و سعادت هدایت
نموده است .

(۱) در کتابهای حدیث صحیح عامه و خاصه ، از طریقهای بسیاری روایت

شده است .

(۲) برخلاف مانند تورات و انجیل که تحریف گردیده و برخلاف واقع

تلاوت میشود .

(۳) سوره جن ، آیه ۲-

دریاب این کلام را ای عور ؟ (۱)

* * *

در این گفتار علمی علیه السلام ، اشاره باین است که اگر مردمان در مشتهیات عقاید و آراء ، و خصوصیات حقوقی و اجتماعی ، و مشکلات زندگی خود رجوع بقرآن نموده و آنرا راهنما و حاکم قرار میدادند ، آنها را براه روشن هدایت نموده و بحق در میان آنان حکومت کرده ، و حق و باطل را از هم جدا میساخت .

آری ، اگر امت اسلامی حدود قرآن را اجراء نموده ، و دستورات آنرا بکار بسته و از راهنمائیهای آن پیروی مینمود ؛ هر آینه حق و اهل حق را شناخته و خاندان پیغمبر اکرم را که مانند و قرین کتاب خدا میباشند ، بمقام جانشینی پیغمبر (ص) و رهبری امت شناخته ، و از پیروی آنان سرباز نمیزدند .

اگر جامعه بشر ، بنور معارف قرآن و حقایق آن دل و جان و خانه و زندگی خود را روشن ساخته بودند از عذابها و رنجهای دائم دو جهانی ایمن گردیده و کور کورانه رویه لاکت نرفته و در تار یکیهای گمراهی گرفتار نمیشدند ، حتی از کسی ضایع نشده و قدمی در راه راست نمیگذرید .

ولی متأسفانه ! این امت ، به اعقاب جاهلیت و توحش خود برگشته و از هویها و هوسهای خود پیروی نموده و پرچم باطل و بیدادگری را برافراشتند ، تا آنجا که گروهی ، گروهی دیگر را تکفیر نموده و خون یکدیگر را ریختند ؛ نوامیس هم راهتک نموده و حقوق یکدیگر را ضایع ساختند .

این پراکندگی و بدبختی و گمراهی دامنگیر جامعه اسلامی نشده مگر در اثر این که قرآن کریم را رها کرده و این دستاویز محکم را از کف دادند ... ،

مفسرین عامه

در مقدمه تفسیر المنار ، از تقریر استاد مفسر ، شیخ محمد عبده

مصری متوفی ۱۳۲۳ هـ ، کلامی مفصل نقل نموده که ترجمه جمله‌ای از آن (۱) چنین است :

... بعقیده ما، جامعه اسلامی دوچار پریشانی و ناتوانی نشده و ملک پهناور خود را از دست ندادند ، مگر در اثر روگرداندن از قرآن کریم ، وعزت و آقائی و بزرگواری خود را نمی‌یابند مگر اینکه بازگشت به هدایت قرآن نموده و باین دست آویز محکم الهی چنگ زنند ؛ چنانچه این معنی در آیات بسیاری از خود قرآن کریم روشن شده است :

یا ایها الذین آمنوا استجیبوا لله وللرسول اذا دعاکم لما یحییکم .. (۲) ؟
ان هذا القرآن یتدی للتی هی اقوم و یبشر المؤمنین (۳) ، ولا تنهوا و لاتحزنوا و
انتم الاعلون ان کنتم مؤمنین (۴) .

* * *

اعتراف بیگانگان

اینها نمونه‌هایی از عقاید و گفتار دانشمندان اسلامی میباشد در باره قرآن کریم و موقعیت آن برای مسلمانان ، اگر نظری بگفته‌ها و نوشته‌های جامعه - شناسان و فلاسفه و دانشمندان بیگانه از اسلام هم بیفکنیم ، می‌بینیم در برابر پیغمبر اکرم (ص) و قرآن اسلام و معارف نورانی آن ، سر تعظیم فرود آورده و زبان بستایش بی حد آن گشوده و بمظمت مقام و جلالت قدر آن اعتراف نموده‌اند و سرسپادت و پیمبرفت اولیه مسلمانان ، و ذات و عقب گرد کنونی آن‌را ، در همین اقبال و ادبار بقرآن ، و بکار بستن و از دست دادن دستورات اسلامی تشخیص داده‌اند (۵) .

(۱) ج ۱ ، ط ۴ ، ص ۳۱ .

(۲) سوره انفال - آیه ۲۱

(۳) سوره اسراء - آیه ۹ .

(۴) سوره آل عمران - آیه ۱۳۳ .

(۵) (ولیز) دانشمند بزرگ و نویسنده انگلیسی گوید : هر دینی که با

مدنیت در هر زمان سیر نکند باید آنرا بر دیوار زد، برای اینکه شر و باطل و موجب هلاکت پیروان خود میباشد. و دیانت حقه‌ای که یافتیم آنرا که سیر با تمدن =

چرا اعتراف کرده اند ؟

این اعتراف بیگانگان ، نه تنها روی حق شناسی و قضاوت عادلانه آنان

== دار فقط دین اسلام است و هر کس بخواهد این معنی را درک کند مرا جعه به قرآن نماید از نظر علمی و قانونی و نظام اجتماعی، که کتابی است جامع و بسیاری از قوانین و انتظاماتش ، احکام و اخلاقیاتش دردنیای امروز معمول و بعدها هم تا قیامت باقی خواهد بود ، و اگر کسی بمن بگوید : اسلام را تحدید و توصیف نما من میگویم اسلام یعنی تمدن !

(سدیو -) مورخ معروف فرانسوی گوید : قرآن کتابی است جامع که خواننده را متخلق بفضایل انسانی و متصف بملکات روحانی مینماید ، این کتاب شامل تمام اصول مذهبی بوده ؛ احکام استوار آن دیدگان انتقاد کنندگان را کور ، زبان عیبجویان را لال ، گوش مغرضین و دشمنان را کر ، ولی در عوض دنیهای بشر را بحقیقت اسلام روشن کرده است . (تاریخ عمومی عرب)
(در ابر امریکائی) استاد دانشگاه نیویورک گوید : قرآن عهده دار بزرگترین اعمال ممکنه و خدمات عالیه گردیده است ، این کتاب بهترین گواه صحت دعوی پیغمبر عظیم الشان اسلام میباشد .

(پرنس ژایوانی بور کیز -) مورخ معروف ایتالیائی در کتاب (ایتالیای نو) گوید : تمدن اسلامی ، از بیخ و بن قرآن روئیده و عقاید بزرگ اجتماعی نیز از منبع سرشار توحید آن سرچشمه گرفته است و نیز در آن کتاب گوید مسلمانان همینکه در پیروی قرآن و قرائت آن و عمل بقوانین و احکامش سستی و بی حالی نشان دادند ، نیروی سعادت و فرشته سیادت نیز با این بی اعتنائی از آنها دور شد و آن همه عزت و قدرت و خرسندی و عظمت از آفاق زندگی آنان رخت بر بست و بجایش اهریمن اسارت و بندگی جانشین شد .

دشمنان در این فرصت بر آنها تاخته ، حلقه وار چون میکربهای اجتماع ، آنها را در میان گرفتند و بی خبر بر هستی حیاتی گلبولهای سرخ آنها آغازیدند و آنان را بر روزگار کنونی اسیر و مقید ساختند .

آری اینهمه بدبختیها و تیره روزیهای مسلمین ، از عدم مراقبت قوانین

قرآن بوده و در این امر بزرگ هیچ گناهی متوجه اسلام نیست ، آیا بحقیقت چه ایرادی ==

میباشد ، و گرنه میبایست عصبیت های مذهبی را کنار گذاشته و روی باسلام و قرآن آورده و بان بگردند ، بلکه از بس مطلب روشن و مبرهن ؛ و نورانیت و حقانیت قرآن کریم خصوصاً با مقایسه بکتابهای آسمانی دیگر و قوانین موضوعه بشری ، مسلم و محکم است ؛ آنرا قابل کتمان ندیده و دوست و دشمن بی اختیار در برابر آن خضوع نموده و زبان و قلم خود را بمدح و ستایش آن بگردش در آورده اند .

آری ، هوی های نفسانی و عصبیت های نژادی و قومی آنان از یکسو و صفت بندی و کارشکنی و مبارزه دستگام پاپ و کلیسا از سوی دیگر ، و رفتار و کردار جاهلانه و عامیانه بسیاری از مسلمانان از همه بدتر ؛ حجاب گردیده و اینگونه دانشمندان را از اینکه رسماً اذعان باسلامیت خود نموده و در سلك مسلمانان در آیند باز داشته است .

آیا چه باید کرد؟ و چگونه از قرآن بهره برداری نمود ؟ ، انشاالله در

شماره آئنده

= رامیتوان باین آئین پاك گرفت؟ .

اینها چند نمونه از گفتار چند دانشمند بزرگ خارج از اسلام است که در باره قرآن کریم و دین مقدس اسلام اظهار نظر کرده اند و اگر کسی بخواهد از گفته ها و نوشته های دانشمندان بسیاری که در این باره کتابی تألیف نموده یا مقاله ای سروده - اند اطلاع یابد میتواند بکتابهای : تمدن اسلام و عرب ، راهنمای یهود و نصاری ، محمد در نظر دیگران ، حاضر العالم الاسلامی ، آئین اسلام ، آلاء الرحمن بلاغی و غیر اینها مراجعه نماید .